

Projektet formål

Formålet med projektet var at demonstrere og formidle en kobling mellem videnskabelig og praktisk tilgængelig viden og strategier inden for natur-, miljø- og landskabsforbedrende tiltag. Endvidere skulle projektet medvirke til at sikre, at landmænd får optimal viden omkring deres produktionsmuligheder på baggrund af nyeste viden om lovgivning inden for natur- og miljøområdet. Dette for, at landmændene kan træffe beslutninger, der hviler på et fagligt robust grundlag.

Projektets resultater og forventede effekterResultater

Det blev via projektet sikret, at landmænd og rådgivere fik adgang til aktuel viden om de centrale rammebetingelser, der knytter sig til natur, miljø og produktion. Dette omfattede f.eks. de nye handleplaner for Natura 2000 områder. Derudover blev det sikret, at landmænd og rådgivere havde adgang til viden om, hvor det er enkelt og praktisk muligt, at gennemføre en række naturtiltag. Endvidere kunne den enkelte landmand få information om de begrænsninger og muligheder, der er i samspillet mellem produktion og natur/miljø

I projektet blev der sat fokus på at præcisere og synliggøre de barrierer, der blev identificeret i projektet, både via scenarier og via LandskabsFarmtest. Endvidere blev der givet forslag til mulige forbedringer.

Der blev i projektet sat fokus på behovet for tilpasning og ændringer i tilskudsregler for naturpleje med henblik på at kunne udvikle naturplejen som et forretningsområde.

Projektets aktiviteter fokuserede endvidere på mulighederne for at integrere markvildttiltag i dyrkningsfladen og for at vise, og at dette kan lade sig gøre uden væsentlige driftsmæssige ekstraomkostninger og besvær. Det blev f.eks. vist, at det har en stor effekt for sanglærker at etablere lærkepletter i marker, uden at det har stor betydning for markdriften.

Der blev via projektet formidlet nyeste viden om regler, tilskudsordninger og andre arealrelaterede og juridiske afklaringer ud til landmænd og disses rådgivere inden for projektets emner. Dette var centralt, da en række nationale og EU specifikke krav skal implementeres via frivillige landdistriktsordninger.

Der blev i projektet arbejdet med de faglige forhold vedr. anmeldeordninger i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug. Konkret blev viden formidlet i forbindelse med udarbejdelse af nye anmeldeordninger, herunder omlægning til økologi, der trådte i kraft ved udgangen af 2012.

Effekter

Projektet bidrog til, at landmænd og rådgivere kan lægge de rigtige driftsmæssige strategier for den fremtidige produktion i overensstemmelse med de rammebetingelser, der er for den enkelte bedrift. Herunder de centrale rammebetingelser der knytter sig til natur, miljø og produktion.

Projektet gjorde det via analyser klart, at behovet for pleje af naturarealer via afgræsning er meget stort. Projektets resultater synliggjorde, at landmændene er centrale naturforvaltere. Dette gælder ikke mindst i forhold til at sikre pleje af værdifulde naturarealer.

Projektet har bidraget til, at der etableres flere lærkepletter i markerne, hvilket vil forbedre forholdene for lærkerne til gavn for lærkebestanden.

Anmeldeordningerne gør det billigere og enklere at foretage visse ændringer på ejendommen uden at skulle have en miljøgodkendelse. Der er dog stadig en del økologer, der på grund af høj ammoniakemission vil have svært ved at anvende de nye anmeldeordninger.

Projektets aktiviteter

I projektets tre arbejdsplaner blev der gennemført en lang række aktiviteter, som kort beskrives herunder.

AP. 1 Natur-, Miljø- og LandskabsFarmTest

- 1.1. Vildtvenlig høst: Der blev gennemført test med opsætning af skræmmemidler overfor markvildt hos fire landmænd, afholdt markvandring og skrevet artikler om erfaringerne.
- 1.2. Udyrkede pletter i marken til gavn for lærker og viber: Der blev gennemført test hos 2 landmænd, afholdt markvandring og skrevet artikler om erfaringerne samt udgivet en informationsfolder med resultaterne.
- 1.3. Landskabs FarmTest: Der blev indsamlet viden og udarbejdet et faktaark med praktiske anbefalinger.
- 1.4. Konstruerede vådområder: Der var fremvisning for miljøministeren. Omtale af dette skete via artikler og pressemeddelelser.

AP. 2 Scenarier for arealmæssige problemstillinger

Løbende formidling om nye og tilpassede regler og tilskudsordninger samt samspil mellem regler. Udarbejdelse af rapport om græsningsbehov. Formidling af viden om konsekvenser og betydning af regler og afklaringer m.m. Formidlingen skete både via artikler, workshops og indlæg på møder m.m.

AP. 3 Natur-, miljø- og landskabsplan

Der blev gennemført gårdbesøg hos tre udvalgte landmænd. Med udgangspunkt i de konkrete bedrifter blev der gennemført en analyse af de udfordringer, de enkelte bedrifter står over for i forhold til natur, miljø, og landskabsmæssige tilpasninger og muligheder. Der var bl.a. fokus på at udarbejde skabeloner og procesbeskrivelser, der kan ligge til grund for en egentlig plan.

Herudover var der en del aktiviteter op til, at de længe ventede handleplaner for Natura 2000 kom, ligesom der var deltagelse i en række møder omkring Natura 2000 og tilpasning af regler og støtteordninger omkring naturpleje. Derudover var der fokus på, hvordan forskellige markvildttiltag kunne implementeres i praksis. Endvidere var der en del aktiviteter i form af afklaringer og formidling af den nye randzonenlov samt øvrige regelafklaringer. Lokale rådgivere var inddraget i projektet, hvor dette var hensigtsmæssigt. Derved opnåede projektet lokal forankring.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Projektets samlede resultater blev afrapporteret på Videncentrets hjemmeside, www.vfl.dk (under menu-punktet "om Videncentret" > støttet af afgiftsfonde) samt via Landbrugsinfo, hvor temasider om natur- og arealforvaltning blev udbygget og vedligeholdt på baggrund af relevant ny viden.

Samlet blev der givet 15 indlæg om de erfaringer og resultater, der blev opnået i projektet. Projektdeltagere deltog i 5 workshops med indlæg, 5 gårdbesøg med direkte sparring med landmænd om konkrete udfordringer relateret til projektet og deltog i 15 møder, konferencer og temadage, hvor viden til gavn for projektet blev indhentet, eller hvor projektets erfaringer kunne bidrage til en generel forståelse for projektets kerneområder. Der blev afholdt et kursus for landbrugsskoleelever og medvirket til afholdelse af en markvildtskonference. Der blev afholdt 6 markvandring samt en fremvisning for miljøministeren. Desuden blev der orienteret om projektets resultater i P4 Midt og P4 Østjylland. Der blev udarbejdet 42 artikler. Samlet blev der på baggrund af erfaringerne fra projektet udarbejdet fire faktaark og to informationsfoldere. Via projektet var der medvirken til udarbejdelse af en faglig rapport. Desuden blev der via projektet planlagt 9 sessioner om natur på Plantekongressen 2013.

Projektansvarlig

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck, tlf. 87 405 54 50, e-mail hbh@vfl.dk
